DOCUMENTE RĂDĂUȚENE (III)

MARIAN OLARU

Acest al treilea corpus de documente rădăuțene, pe care îl publicăm în „Analele Bucovinei”, ilustrează procesele diverse acoperite de formulele „sovietizarea” şi „comunizarea” țării, procese care s-au desfăşurat cu intensitate în perioada august 1944 – decembrie 1947. Ele ilustrează pătrunderea în limbajul administrației din acea vreme a formulelor de raportare de tip sovietic, folosirea instituțiilor statului pentru supravegherea activității diverselor formațiuni politice şi mai ales a partidelor politice istorice care trebuiau împiedicate, pe diverse căi, să obțină rezultate bune la alegerile parlamentare din octombrie 1946.

Am introdus în această selecție de documente şi un număr de note informative, realizate de informatorii Poliției şi ai Jandarmeriei, pentru a ilustra schimbările fundamentale care se produseseră în activitatea acestor organisme, după anul 1945, când un număr important de luptători din diviziile „Tudor Vladimirescu” şi „Horia, Cloşca şi Crişan” – formate pe teritoriul U.R.S.S., din prizonierii români – au fost cuprinşi în rândurile acestora.

Credem că este ilustrativă şi telegrama semnată de ministrul Afacerilor Interne, Teohari Georgescu, care ilustrează brutalitatea cu care se urmărea „cucerirea” puterii politice de către comuniştii români şi nivelul până la care aceştia înțelegeau să utilizeze pârghiile oferite de prezența lor în „guvernul de largă concentrare democratică” şi a trupelor sovietice, de ocupație. În fapt, „epurarea” aparatului de stat, aşa cum au înțeles comuniştii români să o aplice, a însemnat comunizarea acestuia, de la vârful administrației centrale şi până la nivelul ultimei comune din țară.

Metodele utilizate de comuniştii români, inspirate de consilierii sovietici din România, au mers până la rădăcina fenomenului social-politic românesc, ducând la distrugerea tuturor formelor de coeziune care se mai menținuseră în societatea românească după al Doilea Război Mondial. În acest sens este ilustrativ modul în care membrii comunității locale din Siret au încercat să se opună măsurilor abuzive de „epurare” a aparatului administrativ. Aceste măsuri nu îşi găseau aderenți, uneori, nici în consiliile politice locale (ele însele creații de conjunctură, de tip bolşevic, care au contribuit la dizolvarea brumei de regim democratic românesc, rămas după război şi în condițiile unei constituții ce se aplica parțial).

În condițiile acestea, mişcarea de rezistență antisovietică se transformă treptat şi devine una anticomunistă. În partea aceasta de Bucovină, rămasă pe

Analele Bucovinei, **XVII**, *2* (35), p. – , Bucureşti, 2010

BDD-A32554 © 2010 Institutul „Bucovina” al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 18:36:23 UTC)

teritoriul statului român, ca şi în partea inclusă în teritoriul U.R.S.S., apar informaţii despre „bandele” de luptători anticomunişti, precum Maruţeac şi Vasile Motrescu. Acesta nu este puţin lucru dacă adăugăm că arhiva pe care am consultat-o nu este una specializată şi multe dintre documentele ei au fost „triate” din raţiuni ce au ţinut de funcţionarea sistemului comunist.

*
* *

Prefectura Judeţului Rădăuţi
Secţia Administrativă
Biroul Documentare şi Studii de Stat
Nr. 4 882, din 10 martie 1946

Către Ministerul Afacerilor Interne
Oficiul de Documentare şi Studii Administrative, Bucureşti

La Ordinul Dvs., nr. 112 427 din 1945, avem onoarea a vă înainta, mai jos, darea de seamă de modul în care s-au executat transporturile C.F.R. în cursul lunii februarie 1946, sistemul practicat pentru aprovizionarea judeţului şi propuneri de îndreptare.

Prefectul judeţului Rădăuţi, A. Apati Referent statistic, D. Colenitchi

Dare de seamă

În cursul lunii februarie 1946, situaţia transporturilor pe C.F.R. a fost următoarea:

1) În intervalul de 24 de ore, pe linia Vicşani – Mărăşeşti şi retur a circulat un singur tren mixt format din 14 vagoane;

În acelaşi interval de timp, pe distanţa Dorneşti – Brodina şi retur a circulat un tren mixt format din 3 vagoane servind pentru transportul călătorilor, poştă şi coletărie.

2) În privinţa aprovizionări judeţului, în cursul acestei luni au sosit următoarele cantităţi de cereale şi mărfuri: petrol – 50 000 kg, lămâi – 3 000 bucăţi, chibrituri – 70 000 cutii, coloniale – 1 700 kg, fierărie – 1 450 kg, farmaceutice – 410 kg, chimice – 340 kg, manufactură – 1 360 kg, menaj – 1 200 kg, altele – 650 kg.

Aprovizionarea judeţului se face în condiţiuni foarte grele din lipsa mijloacelor de transport.

Subsecretariatul de Stat al Aprovizionării a repartizat judeţului Rădăuţi 10 vagoane de grâu şi 16 vagoane de porumb care, până în prezent, nu au sosit în judeţ. De asemenea, s-a repartizat ca avans pe lunile februarie, martie şi aprilie 1946, cantitatea de 30 000 kg zahăr care, până în prezent, nu a fost adus. Tot în

BDD-A32554 © 2010 Institutul „Bucovina” al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 18:36:23 UTC)

cursul acestei luni s-a distribuit cantitatea de 15 000 kg porumb rămas din cel repartizat din lunile trecute.

Pregătirile necesare pentru normalizarea [activității pe] linii[le] C.F.R. s-au făcut, probabil, în cursul lunii martie 1946 vor începe operațiunile.

[D.J.S.A.N., inv. 231, Fond 101, *Prefectura Rădăuți*, dosar 2 /1946, filele 8 şi 9.]

Serviciul Sanitar al Județului Rădăuți
Nr. 339, din 3 mai 1946

Către
Prefectura Județului Rădăuți

La adresa D-voastră nr. 8 034/46, avem onoarea a vă comunica situația sanitară a județului din decursul lunii aprilie 1946:

Tifos exantematic: Oraşul Rădăuți – 2 cazuri, Com. Vicovu de Jos – 5 cazuri, Com. Vicovu de Sus – 1 caz, Com. Volovăț – 1 caz.

Febra tifoidă: Oraşul Rădăuți – 1 caz, Com. Sucevița – 1 caz, Com. Volovăț – 2 cazuri.

Difterie: Com. Marginea – 1 caz.

Cazurile de tifos exantematic din oraşul Rădăuți, Vicovu de Jos, Volovăț şi cazurile de febră tifoidă din oraşul Rădăuți, Sucevița şi Volovăț au fost internate în Spitalul Rădăuți.

Cazurile din Com. Vicovu de Sus au fost internate în Infirmerie.

Medic şef al județului, Dr. T. Nandriş Secretar, Elena Ungureanu

[D.J.S.A.N., inv. 231, Fond 101, *Prefectura Rădăuți*, dosar 2 /1946, fila 22.]

Serviciul Sanitar al Județului Rădăuți
Nr. 901, din 4 decembrie 1946

Către
Prefectura Județului Rădăuți, Secția Administrativă

Avem onoarea a vă comunica mai jos situația sanitară din județul Rădăuți, din decursul lunii noiembrie 1946:

Febra tifoidă : Com. Frătăuții Noi – 2 cazuri, Com. Sucevița – 1 caz, Com. Dornești – 1 caz, Com. Volovăț – 1 caz, Com. Bădeuți – 1 caz. Total – 6 cazuri.

Tifos exantematic: Com. Sucevița – 1 caz.

Febră recurentă: Com. Horodnic de Sus – 3 cazuri.

BDD-A32554 © 2010 Institutul „Bucovina” al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 18:36:23 UTC)

Scarlatină: Com. Muşenița – 3 cazuri, Com. Baineț – 3 cazuri.
Tetanos: Oraşul Rădăuți – 1 caz.
Erizipel: Com. Putna – 1 caz.
Toate cazurile de febră tifoidă, febră recurentă şi tetanos au fost internate la Spitalul Rădăuți, iar cazurile de scarlatină au fost izolate la Infirmeria Siret.
Pentru a combate şi prevenirea epidemiei s-au luat toate măsurile necesare.
Medic şef al județului, Dr. T. Nandriş Secretar, (ss) indescifrabil
[D.J.S.A.N., inv. 231, Fond 101, *Prefectura Rădăuți*, dosar 2 /1946, fila 93.]

Consiliul Interşcolar Rădăuți
Nr. 2 445/1946

Domnule Prefect,

În referire la adresa D-voastră nr. 1 652/1946, avem onoarea a vă face cunoscut următoarele:
1) Şcolilor secundare din localitate li s-au repartizat în cursul lunii ianuarie un număr de burse. Acest ajutor constituie o mare binefacere pentru copii, însă suma de 15 000 lei lunar, cât face o bursă, nu acoperă nici pe departe cheltuielile de întreținere, care se ridică la suma de 60 000–80 000 lei pe lună.
2) Este necesar ca internatele de şcoli secundare să fie aprovizionate cu alimente raționalizate ce se pot avea. Dl prefect ne-a pus în vedere că va proba orice măsură posibilă şi legală pentru atingerea acestui scop şi Federala ne-a făcut, până în prezent, toate înlesnirile.
3) Chestiunea localului „Wilke" din str. Ştefan cel Mare, proprietatea statului, necesară pentru Internatul Gimnaziului Industrial de Băieți, a rămas tot nerezolvată. E necesar să se constate că şcoala amintită nu a renunțat la această clădire şi procedura începută trebuie terminată potrivit cu hotărârea luată.
4) Internatul Liceului de Băieți nu a putut repara şi pune în funcție instalația de duşuri din lipsă de fonduri. Ajutorul aprobat de Onor. Prefectură, din subvenția primită pentru baia oraşului, nu ne-a fost ordonanțată până în prezent.
Față de cele de mai sus, cu onoare rugăm să binevoiți a dispune măsurile ce veți crede potrivite pentru înlăturarea greutăților semnalate în adresă.
Preşedintele Consiliului Interşcolar – I. Vişan, Directorul Liceului de Băieți
[D.J.S.A.N., inv. 231, Fond 101, *Prefectura Rădăuți*, dosar 3 /1946, fila 93.]

Inspectoratul Şcolar Județean Rădăuți
Nr. 412/1946

Situația învățământului primar din județ

BDD-A32554 © 2010 Institutul „Bucovina" al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 18:36:23 UTC)

În județ sunt: 66 de şcoli primare, 62 în localuri proprii şi 4 în localuri închiriate, cu 245 de săli de clasă.

64 de şcoli au cursuri deschise.

2 şcoli nu funcționează: Costişa, din lipsa de local şi Măneuți-Saha, tot din lipsă de local.

Nu toate şcolile au combustibilul asigurat.

Sunt şcoli care se întrețin din colecte şi contribuții benevole (Frătăuții Noi, centru; Căpreni şi Sasca).

Din cauză că organele administrative în subordine nu dau tot concursul. Şcoli situate în regiuni cu păduri nu au asigurat combustibilul (Horodnic de Sus, Vicovu de Sus, Volovăț, Grăniceşti, Măneuți). În aceste comune şcolile au avut cursurile sistate din lipsă de combustibil.

În multe părți comunele au realizat mai mult decât au prevederile bugetare şi nu au mărit şi cele 14% pentru şcoli.

În majoritatea cazurilor şcolile stau fără împrejmuiri, fără ferestre şi încuietori la uşi.

Este nevoie de sticlă, fierărie pentru uşi, ferestre şi sobe.

Frecvența:

Înscrişi cl. I–IV, 13 207, frecvenți 73%; cl. V–III, 4 004, frecvenți 68%.

Nu în toate comunele comitetele de asistență şcolară îşi fac datoria. Amenzi şcolare nu s-au aplicat până în prezent. S-a făcut tot posibilul pentru îmbunătățirea frecvenței prin convingere. Mult influențează asupra frecvenței lipsa de îmbrăcăminte.

Activitatea didactică:

Sunt prezenți la post 452 de învățători, care funcționează la cele 64 de şcoli care şi-au început cursurile.

Pe lângă şcolile primare s-au înființat 56 de centre de alfabetizare a poporului neştiutor de carte, dintre care 30 şi-au început activitatea. În acelaşi timp, în decursul acestei luni, a început activitatea cercurilor de studii învățătoreşti (!). În tot județul sunt opt cercuri, dintre care cinci au ținut şedință în această lună.

Cantina şcolară:

Nu funcționează din lipsă de fonduri, veselă şi alimente.

Activitatea extraşcolară:

Pe lângă activitatea din şcoală, învățătorimea activează la căminele culturale, care şi-au început activitatea, la diferite bănci populare, cooperative. În acelaşi timp contribuie la supravegherea sanitară a elevilor şi a sătenilor, sesizând orice cazuri de boli epidemice.

Inspector şcolar județean, F. Procopov

[D.J.S.A.N., inv. 231, Fond 101, *Prefectura Rădăuți*, dosar 3/1946, fila 8.]

BDD-A32554 © 2010 Institutul „Bucovina" al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 18:36:23 UTC)

Raport de activitate
pe luna ianuarie 1946 a Primăriei Oraşului Rădăuţi

Administraţia oraşului Rădăuţi se prezintă excelent.

Populaţia oraşului este în creştere şi prezintă un total de 15 531 de suflete, după cum urmează: români – 7 967, evrei – 4 733, germani – 1 500, ruşi – 9, poloni – 432, lipoveni – 157, ucraineni – 731 şi unguri – 2.

La starea civilă s-au înregistrat, în cursul lunii ianuarie 1946, următoarele cazuri: născuţi – 23, dintre care 12 băieţi şi 11 fete; morţi – 31, dintre care 16 bărbaţi şi 15 femei; căsătoriţi – 3 şi divorţuri – 2.

Starea sanitară a oraşului este mulţumitoare. În această lună, Federala „Bogdania" a pus la dispoziţie cantităţi de porumb, distribuindu-se o cantitate de 65 129 kg făină de porumb, până la 25 ianuarie 1946, pe bon nr. 3 din cartelă. Situaţia pe ultima săptămână nu este încă încheiată.

Pe luna februarie a. c. cantitatea necesară de făină de porumb pentru aprovizionarea populaţiei este asigurată la 20 000 kg. S-a distribuit brutarilor pentru fabricarea pâinii, de la 18 la 29 ianuarie a. c., o cantitate de 28 045 kg de făină de grâu.

Edilitare: în cursul acestei luni nu s-au executat nicio lucrare pe teren din cauza timpului nefavorabil. S-a pregătit însă materialul necesar pentru construirea şi reparare de poduri şi podeţe în raza oraşului.

La uzină funcţionează un motor vechi de 100 H.P., ajutat de un motor de 60 H.P. Motorul de 150 H.P. este aşezat şi urmează să fie pus în funcţiune peste câteva zile.

Cu ocazia normalizării liniei C.F.R. se va aduce noul motor care, actualmente, se află evacuat la Tg. Jiu.

Aprovizionarea cu motorină s-a făcut şi urmează a sosi peste câteva zile.

Situaţia financiară a Primăriei Oraşului Rădăuţi nu este tocmai bună deoarece încasările sunt reduse din cauza închiderii oborului de vite.

Piaţa alimentară suferă din cauza aprovizionării, preţurile fiind foarte urcate şi mereu în creştere, de la o zi la alta.

Propuneri:

După normalizarea liniei C.F.R., propunem să se facă toate intervenţiile necesare pentru noile aprovizionări cu grâu, cu seminţe pentru semănăturile de primăvară ca: orz, ovăz, trifoi, lucernă etc.

Primar, (ss) indescifrabil

[D.J.S.A.N., inv. 231, Fond 101, *Prefectura Rădăuţi*, dosar 3/1946, fila 8.]

Legiunea de Jandarmi Rădăuţi

Dare de seamă

BDD-A32554 © 2010 Institutul „Bucovina" al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 18:36:23 UTC)

asupra activității desfăşurate de către Legiunea de Jandarmi Rădăuți
în cursul lunii ianuarie 1946

În cursul lunii ianuarie 1946, viața polilienească a Legiunii de Jandarmi Rădăuți a fost frământată de următoarele evenimente:

[…]

2) În zilele de 8, 9 şi 10 ianuarie 1946 s-a executat, pe întreagă rază a legiunii, o razie în vederea curățirii teritoriului de răi făcători. În urma acestei operațiuni pe teritoriu s-au obținut următoarele rezultate: 9 urmăriți [au fost] prinşi; 10 infractori, dintre care 5 sunt din restul bandei lui Maruțeac[1]; 11 dezertori; 7 indivizi cu situația militară neclară; 2 condamnați; 9 nesupuşi; 52 de indivizi reținuți fără acte de identitate, care au fost identificați cu ajutorul autorităților; s-au confiscat 3 revolvere şi 2 arme tip militar.

3) În intervalul de timp 17–22 ianuarie 1946, Sectorul de Jandarmi Vicovu de Sus, cu posturile Putna şi Vicovu de Sus au identificat şi capturat o bandă care opera sub conducerea lui Motrescu Vasile[2] din comuna Straja, care săvârşise un jaf în dauna locuitorului Pihovici Gustav, din comuna Gura Putnei. Banda număra 8 indivizi.

Cu ocazia cercetărilor s-a găsit armamentul mai sus arătat (3 revolvere şi 2 arme tip militar). S-au dresat acte care împreună cu indivizii au fost înaintate Parchetului Tribunalului Rădăuți.

4) În ziua de 20 ianuarie 1946, mai mulți flăcăi din comuna Frătăuții Noi, între care exista o ură mai veche, s-au luat la ceartă care a degenerat în bătaie, bătaie care s-a soldat cu moartea tânărului Luchian Victor din acea comună […].

5) În ziua de 24 ianuarie 1946, conform ordinelor primite prin Poliția oraşului Rădăuți s-a început operația de strângere a germanilor, originari din Bucovina de Nord şi Basarabia, care urmează a fi trimişi la Oradea.

Pe teritoriul rural a fost adunat un număr de 42 de persoane care s-au predat poliției.

Pentru comandantul Legiunii de Jandarmi Rădăuți, Dănescu M.,
semnează lt. S. Nimigean

[D.J.S.A.N., inv. 231, Fond 101, *Prefectura Rădăuți*, dosar 3/1946, filele 14–15.]

[1] „Banda lui Maruțeac” a apărut la sfârşitul celui de al Doilea Război Mondial ca organizație naționalistă ucraineană, ce îşi propunea formarea unui stat ucrainean prin includerea Bucovinei în cadrele acestuia. Ulterior, această organizație a devenit una anticomunistă.

[2] Motrescu Vasile, cunoscut luptător anticomunist, era din comuna Vicovu de Jos, satul Remezău, județul Rădăuți şi nu din Straja, cum se afirmă în documentul de mai sus.

BDD-A32554 © 2010 Institutul „Bucovina” al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 18:36:23 UTC)

Ordonanța nr…

Noi, Artur Apati, prefectul județului Rădăuți şi ing. Savin Beghner, administrator al Bunurilor Germane din acest județ,

Având în vedere lipsa de locuințe în întregul județ şi mai ales în capitala județului,

Având în vedere specula care se face cu casele Statului,

Având în vedere repartizarea nejustă a acestor imobile

Ordonăm:

1) Toți locuitorii de la sate care şi-au stabilit domiciliul la Rădăuți se vor înapoia la vetrele lor, până cel mai târziu 1 aprilie 1946;

2) Toți chiriaşii imobilelor Statului care, fie dânşii personal sau celălalt soț sau copiii necăsătoriți, au case sau apartamente proprii se vor muta în casele sau apartamentele lor, până la data de mai sus;

3) Necăsătoriții nu vor putea deține, sub niciun motiv, mai mult de 2 încăperi;

4) Chiriaşii Bunurilor Statului care vor fi găsiți cu subchiriaşi vor fi evacuați din casele Statului;

5) Proprietarii care au închiriat casele lor mutându-se la copii care dețin case de la Stat se vor înapoia în casele lor proprii;

6) Cei care vor fi găsiți după data de 1 aprilie 1946 contravenienți la această ordonanță vor fi evacuați din casele ce le ocupă.

[D.J.S.A.N., inv. 231, Fond 101, *Prefectura Rădăuți*, dosar 3/1946, fila 87.]

Prefectura Județului Rădăuți
Nr. 125, din 25 februarie 1946

Către
Pretura Plății Siret

La adresa Dvs. nr. 351/1946,

Avem onoarea a vă face cunoscut că pe viitor desemnarea primarilor se va face de către Consiliul Politic Județean care funcționează pe lângă Prefectura Județului.

Prefect, (ss) indescifrabil Subprefect, (ss) indescifrabil

Şeful Serviciului, R. Peretz

[D.J.S.A.N., inv. 231, Fond 101, *Prefectura Rădăuți*, dosar 3/1946, fila 88.]

BDD-A32554 © 2010 Institutul „Bucovina” al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 18:36:23 UTC)

Pretura Plăşii Rădăuți
Județul Rădăuți

Către
Prefectura Județului Rădăuți
Secția Administrativă Rădăuți

La ordinul Dvs. nr. 13 511, din 14 XI 1946,

Avem onoarea a vă înainta mai jos situația alegătorilor înscrişi în registrele electorale, cu specificarea celor înscrişi la cerere şi a celor înscrişi pe bază de contestație în comunele din plasă.

Comuna	Nr. alegătorilor înscrişi din oficiu sau la cerere	Nr. alegătorilor înscrişi pe bază de contestație	Total
Bădeuți	621	–	621
Burla	801	2	803
Costişa	758	–	758
Frătăuții Noi	1 975	–	1 975
Frătăuții Vechi	1 351	–	1 351
Horodnic de Jos	1 264	–	1 264
Horodnic de Sus	1 317	–	1 317
Hurjueni	456	–	456
Măneuți	553	–	553
Marginea	1 086	–	1 086
Milişăuți	1 140	–	1 140
Satu Mare	573	56	629
Sucevița	746	–	746
Volovăț	1 529	–	1 529
Total	14 179	68	14 228

Pretor, Ursachi C. Secretar, V. Botezat

[D.J.S.A.N., inv. 231, Fond 101, *Prefectura Rădăuți*, dosar 19 /1946, fila 48.]

Pretura Plăşii Siret
Nr. 2 007, din 15 XI 1946

Notă telefonică

Către
Prefectura Județului Rădăuți

La ordinul Dvs. nr. 13 511, din 14 XI 1946,

BDD-A32554 © 2010 Institutul „Bucovina” al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 18:36:23 UTC)

Avem onoarea a vă înainta mai jos tabelul alegătorilor înscrişi în registre, la cerere, sau din oficiu şi contestaţie

Nr. crt.	Comuna	Nr. alegători înscrişi din oficiu sau la cerere	Numărul celor înscrişi în baza contestaţiei	Total
1	Baineţ	752	–	752
2	Bălcăuţi	1 114	–	1 114
3	Botoşaniţa	473	–	473
4	Calafindeşti	967	–	9 676
5	Cândeşti	565	–	565
6	Climăuţi	712	–	712
7	Dorneşti	768	–	768
8	Grăniceşti	758	44	802
9	Ţibeni	361	26	387
10	Mănăstioara	583	2	585
11	Rogojeşti	773	–	773
12	Sinăuţi	508	–	508
13	Siret	4 408	12	4 420
	Total	12 842	84	12 926

Pretor, Martinescu Secretar, Frantiuc

[D.J.S.A.N., inv. 231, Fond 101, *Prefectura Rădăuţi*, dosar 19/1946, fila 49.]

Tablou
cu listele de candidaţi pentru alegerile parlamentare

Nr. de ordine al listei	Denumirea organizaţiei politice căreia aparţine	Numele şi prenumele candidaţilor	Observaţiuni
1	Blocul Partidelor Democrate	1. Nicolae Gheorghian 2. Dumitru Juravle 3. Moraru Lapedatu	Semnul Soarele
2	Partidul Ţărănesc Democrat /Dr. Lupu/	1. Constantin Botez 2. Gheorghe Palamaru 3. Ştefan Moldovan	Două circumferinţe concentrice
3	Partidul Naţional Ţărănesc/Maniu/	1. Chirilă Pantelimon 2. Percec Ştefan 3. Mirăuţă Nichifor	Ochiul
4	Partidul Naţional Liberal /Brătinau/	1. Corneliu Gh. Torouţ 2. Eliza Băltăreanu 3. Teofil Ţurcan	Un unghi drept

Prefectul Judeţului Rădăuţi, Apati

[D.J.S.A.N., inv. 231, Fond 101, *Prefectura Rădăuţi*, dosar 19/1946, fila 54.]

Ministerul Afacerilor Interne
Direcţiunea Generală a Administraţiei

BDD-A32554 © 2010 Institutul „Bucovina” al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 18:36:23 UTC)

Direcția Administrației de Stat
Nr. 17 275 A, 13 aprilie 1946

Ordin circular

Direcțiunea Generală a Poliției, cu adresa nr. 41 808-8/1946, ne aduce la cunoştință că, în ultimul timp, s-au înmulțit crimele şi actele de agresiune din partea elementelor banditeşti împotriva reprezentanților Armatei Roşii.

Având în vedere această situație, Direcțiunea sus-menționată a dat instrucțiuni Inspectoratelor Regionale de Poliție, cum şi Prefecturii Capitalei ca în colaborare cu d-nii Prefecți de județe, Comandanții Legiunilor de Jandarmi, reprezentanții Tribunalelor Militare şi Civile şi cei ai Comandamentelor Militare de orice fel să intensifice măsurile de pază şi siguranță. În acest scop a făcut şi demersurile necesare la Ministerele de Justiție şi Război, cum şi la Inspectoratul General al Jandarmeriei pentru a asigura o strânsă colaborare cu organele polițieneşti.

Aducându-vă la cunoştință cele de mai sus, vă rugăm a da dispoziții organelor administrative din subordinea Dvs. să dea tot concursul autorităților polițieneşti şi militare în vederea reprimării actelor de banditism.

Ministru, (ss) indescifrabil Director, (ss) indescifrabil

Acest ordin s-a comunicat:
Spre executare D-lor Prefecți de județ
Miniştrii Subsecretari de Stat
Cab. D-lor Subsecretari Generali
Direcțiunilor şi Serviciilor din M.A.I.
D-lor Inspectori Generali Administrativi

[D.J.S.A.N., inv. 231, Fond 101, *Prefectura Rădăuți*, dosar 22/1946, fila 1.]

Telegramă

Prefectura Județului Rădăuți
Nr. 066, din 4 VII 1946

Trimiteți urgent, telegrafic, numărul cărților scoase prin listele oficiale de epurație în județul Rădăuți, regionala Suceava, la Ministerul Informațiilor.

Consilier Grămadă

[A.N. D.J.Sv, inv. 231, Fond 101, *Prefectura Rădăuți*, dosar 23 /1946, fila 10.]

BDD-A32554 © 2010 Institutul „Bucovina" al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 18:36:23 UTC)

Ministerul Informațiilor
Nr. 1 463
București, 14 august 1946

Către Prefectura Județului Rădăuți

Cu onoare vă rugăm a dispune să fie împiedicați numiții Andrei Ioan şi C. Basarab sau reprezentanții lor să răspândească în oraşul şi județul D-voastră publicațiile mai jos notate:

„Eroii României", „Tribuna industriei şi comerțului", „Curierul satelor", „Glasul învățătorului român", cât şi orice fel de publicații datorite autorilor mai sus notați sau tipărite de Asociația de Publicitate „România democrată" şi răspândite în numele Asociației „Viața literară sătească".

Materialul confiscat se va trimite Ministerului Informațiilor, sesizând totodată Preşedenția Consiliului de Miniştri şi Ministerul de Interne.

Directorul Presei, Gh. Ivancu

[A.N.D.J.Sv, inv. 231, Fond 101, *Prefectura Rădăuți*, dosar 23/1946, fila 8.]

Liceul de Băieți „Eudoxiu Hurmuzachi" Rădăuți

Notă telefonică (Copie)

În ziua de 19 XI crt. nu sunt cursuri şi toți elevii sunt obligați să rămână la domiciliul părinților.

Elevii care vor fi găsiți pe străzi vor fi arestați.

Directorii şcolilor vor lua măsuri în acest sens şi [împreună] cu polițiile locale.

Ministru, (ss) Voitec Pentru conformitate – Secretar, G. Băițan

[D.J.S.A.N., inv. 231, Fond 101, *Prefectura Rădăuți*, dosar 23/1946, fila 12.]

Proces-verbal
dresat astăzi, 11 decembrie 1946

Noi subsemnații, delegatul Prefecturii Județului Rădăuți, delegatul Poliției Rădăuți, comisar Saghin I. şi delegatul Legiunii de Jandarmi, plutonier-major Tecliş G., şeful biroului Poliției [?], în conformitate cu dispozițiunile Comisiei Aliate de Control [din] Suceava şi cu art. 16 din Convenția de Armistițiu, ne-am întrunit astăzi, data de mai sus, în comisiune şi am procedat la verificarea tuturor bibliotecilor din oraş pentru a constata dacă nu se găsesc din[tre] cărțile care au fost epurate. Cu această ocazie am controlat următoarele biblioteci:

BDD-A32554 © 2010 Institutul „Bucovina" al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 18:36:23 UTC)

Biblioteca Liceului Teoretic de Fete „Elena Doamna”[3], unde am constatat că s-a făcut epurarea cărților nepermise de către bibliotecară. Nu [au] însă broşura *Publicațiile scoase din circulație – broşura nr. 2*, pe care ne-au rugat să le-o trimitem în copie;

Biblioteca Liceului Industrial de Băieți, am constatat că au cărți foarte puține şi acestea trimise din partea Casei Şcoalelor, în anul 1945, astfel că au fost verificate;

Biblioteca Liceului Industrial de Fete, unde nu am găsit niciuna dintre cărțile epurate;

Biblioteca Liceului de Băieți „Eudoxiu Hurmuzachi”, unde am luat contact cu dl director al şcolii, care ne-a comunicat că ultima verificare la bibliotecă s-a făcut pe data de 24 IX 1946, de către domnul profesor Grămadă şi că, acum, nu se găseşte nicio carte dintre cele interzise;

La Liceul Comercial de Fete, după ce am verificat biblioteca, am găsit cartea *Viața şi opera lui Kant*, de Ion Petrovici, care conform broşurii *Publicații scoase din circulație până la 1 august 1945* a fost scoasă din uz. Cartea a fost ridicată şi depusă la Prefectura Județului Rădăuți, Biroul Armistițiului, unde se va dispune de urmare.

Am controlat şi cele două librării existente în oraş, unde, la fel, am constat că nu există din[tre] cărțile interzise, ei [!] având numai cărți din Editura „Cartea Rusă” şi Editura „Argusului”.

Drept care am dresat prezentul proce-verbal.

Delegatul Prefecturii, Delegatul Poliției, (ss) indescifrabil

Delegatul Legiunii de Jandarmi, Plt. maj. G. Tecliş

[D.J.S.A.N., inv. 231, Fond 101, *Prefectura Rădăuți*, dosar 23/1946, fila 13.]

Pretura Plăşii Siret
Nr. 1 046, din 22 octombrie 1946

Către
Prefectura Rădăuți

[…] În al doilea rând, 2/3 din populația acestei comune, în număr de 1 012 suflete, este lipsită de pământ şi, la reforma agrară din 1945–1946, n-a fost niciun locuitor împroprietărit cu nicio bucată cât de mică de pământ. Acest procentaj al populației de 2/3 (!) are pământ sub 2 ha şi o mare pare are 10 şi 20 de prăjini de pământ.

[3] Liceul Teoretic de Fete din Rădăuți purta, din anul 1936, numele de „Elisabeta Doamna” şi nu de „Elena Doamna”, aşa cum se scrie în acest proces-verbal.

BDD-A32554 © 2010 Institutul „Bucovina” al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 18:36:23 UTC)

La Mănăstioara există multă populație care a luptat pe front şi care aşteaptă să primească o bucățică mică de pământ. [În] plus de aceasta, sunt 70 de feciori între 20 şi 30 de ani, luptători pe front, [aflați] în situația cea mai nevoiaşă şi strânsă de tot, care, de asemenea, urmăresc a primi o parcelă de pământ, să se căsătorească şi să-şi întemeieze o cât de mică gospodărie.

În comuna Mănăstioara sunt 63 de gospodării germane, dintre care 30 într-o stare ceva mai bunişoară şi care sunt ocupate de populația băştinaşă din Mănăstioara, cea mai sărmană şi fără gospodării. Căci, dacă ar fi avut gospodării, ar fi trebuit să părăsească gospodăriile proprietatea statului, încă pe baza ordinelor anterioare, care erau date în acest sens.

În comuna Mănăstioara sunt circa 280 ha terenuri [din] proprietatea statului, ori prin plasarea unui număr de 30 de colonişti[4] însemnă că ar urma să li se atribuie 100–150 ha, deci ar urma să rămână pentru populația localnică, din Mănăstioara, 130 ha, mai puțin decât ar lua aceste 30 de familii de colonişti.

Noi înțelegem greutățile coloniştilor şi greutățile autorităților de stat în plasarea acestora, însă trebuie să avem în vedere şi nevoile acestei populații din Mănăstioara care este localnică şi legată de comuna ei, care are singura ocazie, în prezent, să-şi amelioreze, întrucâtva, soarta ei. Ocazie pe care, dacă noi nu o vom lua în considerare, vom fi puți în situația ca să plasăm în alte localități o bună parte din populația acestei comune, care este fără gospodării şi fără pământ. În acest caz, prin plasarea acolo a coloniştilor, n-am realiza nicio moralitate, din cauză că punem pe drumuri populația băştinaşă a acestei comune.

În consecință, avem onoarea a vă ruga să binevoiți a interveni la locurile în drept pentru oprirea plasării coloniştilor în comuna Mănăstioara, pentru a nu da ocazie la nemulțumiri şi mai mari populației paşnice şi loiale din această comună.

Fiindcă am observant aceleaşi nemulțumiri şi în alte sate (de exemplu Vicşani), propunem plasarea coloniştilor în comuna Dorneşti, Țibeni[5] şi/sau eventual în alte comune nemțeşti, unde au fost nemți şi n-au populație localnică românească, care în cazul Mănăstioarei nu poate fi înlăturată de la drepturile ei fără repercusiuni de mari nemulțumiri […].

În concluzie, avem onoarea a vă ruga să binevoiți a rezolva această chestiune acută cât mai urgent posibil. Populația este foarte nerăbdătoare, mai ales că în Mănăstioara s-au plasat câțiva colonişti şi aşteaptă raportul favorabil făcut la fața locului.

Pretor, H. Martinescu Secretar, A. Frantiu

[D.J.S.A.N., inv. 231, Fond 101, *Prefectura Rădăuți*, dosar 24/1946, filele 34–35.]

[4] Este vorba de cetățenii români care, datorită pierderilor teritoriale pe care România le-a suferit în anul 1940 şi consecințelor războiului, fuseseră în situația de a-şi părăsi locuințele din aşezările de baştină.

[5] În localitățile Dorneşti şi Țibeni au locuit colonişti maghiari, repatriați după 1940.

BDD-A32554 © 2010 Institutul „Bucovina" al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 18:36:23 UTC)

Telegramă-fulger

Prezentată la Bucureşti, nr. 19 309, din 12 XII 1946
Către prefecturile de județ

Unele dintre dezideratele categorice exprimate de masele populare, la 6 martie 1945, au fost purificarea aparatului de stat de toate elementele fasciste şi antidemocratice. Stop. Aceste operațiuni constituie una din pietrele de bază ale actualului guvern de largă concentrare democratică. Stop. Ministerul Afacerilor Interne a dat la timp instrucțiuni precise pentru purificarea aparatului administrativ. Stop. Totuşi, unele prefecturi n-au executat dispozițiunile date, încât au mari întârzieri. După mai multe repetări, majoritatea prefecturilor au intervenit la scurt timp cu rapoarte insistente, cerând să [se] revină asupra epurărilor făcute sub cazul că, ulterior, s-ar fi constatat nevinovăția funcționarilor îndepărtați din serviciu. Stop. Aceasta dovedeşte că prefecții şi primarii oraşelor reşedință de județ n-au înțeles sensul legii pentru purificarea aparatului de stat şi au procedat cu o condamnabilă superficialitate, făcând astfel inaplicabilă [?] legea. Stop. Ministerul nu poate tolera o asemenea stare de lucruri. Stop. Legea 217/1945 trebuie aplicată în litera şi spiritul ei, aceasta imediat. Stop. Purificarea aparatelor administrative trebuieşte executată cu hotărâre, vigoare şi continuată până la completa înlăturare a tuturor elementelor reacționare şi antidemocratice. Stop. În consecință, imediat ce primiți acest ordin, veți întocmi noi tablouri de propuneri pentru îndepărtarea din serviciu a funcționarilor care s-au făcut vinovați de acțiuni în slujba intereselor străine de aspirațiunile firești ale națiunii române. Stop. Participarea în orice mod la activitatea organizațiilor politice fasciste şi hitleriste care a contribuit la instalarea sau menținerea dictaturii fasciste în România [!]. Stop. Legături cu cercurile reacționare. Stop. Art. 2 din legea pentru purificarea aparatului de stat este categoric. Dispozițiunile cuprinse trebuie aplicate cu toată obiectivitatea dar şi cu toată severitatea căci numai aşa vom putea primeni aparatul administrativ de toate elementele duşmănoase democrației. Stop. Orice slăbiciune sau ezitare în executarea acestei operațiuni trebuie înlăturate cu desăvârşire. Stop. Până la 16 decembrie 1945, veți înainta Ministerului, Direcția Administrației de Stat, prin curier special, propunerile Dvs. în spiritul ordinului de față, întocmind tabloul complementar […] modelul ce vi s-a dat cu ordinul telegraphic fulger nr. 3 300, din 14 aprilie 1945. Stop. Tablourile se vor întocmi pentru următoarele categorii de funcționari. Stop. De către prefecturi pentru subprefecți, prim-pretori, pretori. Stop. Notari. Stop. Funcționari plătiți din bugetul județului. Stop. Funcționarii comunelor urbane nereşedință [de județ] şi [ai stațiunilor] balneo-climaterice plătiți din bugetul comunelor. Stop. Funcționarii comunelor rurale plătiți de la bugetul comunelor. Stop. De către primăriile reşedință, inclusive municipiile, pentru

BDD-A32554 © 2010 Institutul „Bucovina” al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 18:36:23 UTC)

funcționarii comunei de reşedință. Stop. De executat la timp şi întocmai dispozițiunile prezentului ordin. Vă facem direct răspunzători, cunoscând că acei dintre Dvs., care nu înțeleg imperativul vremurilor de adânci prefaceri sociale, nu urmează linia politică a guvernului de largă concentrare dr. Petru Groza, ci se situează în afara operei noastre de guvernare, va fi sever şi imediat sancționat.

Ministrul Afacerilor Interne, Teohari Georgescu

[D.J.S.A.N., inv. 231, Fond 101, *Prefectura Rădăuți*, dosar 25/1946, filele 22–24.]

Ministerul Afacerilor Interne
Direcțiunea Generală a Administrației
Direcțiunea Administrației de Stat

Deciziune

Noi, Ministru Secretar de Stat la Departamentul Afacerilor Interne;

Având în vedere dispozițiunile art. 8 din legea nr. 217/1945 pentru purificarea administrațiilor publice;

Văzând propunerile făcute de D-nii Prefecți ai județelor Câmpulung, Cluj, Constanța, Fălciu, Ilfov, Rădăuți, Suceava, Târnava Mare, Tecuci, Teleorman, Timiş-Torontal, Trei Scaune, Tutova şi Vaslui cu rapoartele […]

Decidem:

Art. I. Se îndepărtează din serviciu, fără nicio îndemnizație, pe data imediat următoare publicării prezentei […]

i) Din județul Rădăuți

1) Mironescu Ilie, şef birou la Prefectura jud. Rădăuți;

2) Nastasi Ilie, sub-şef birou la Primăria oraşului Siret;

3) Cârstiuc Ioan, secretarul Primăriei oraşului Siret;

4) Cristianu Ştefan Toader, […] la Primăria comunei Vicovu de Sus;

5) Ştreangă Dumitru, secretarul Primăriei Frătăuții Noi. […]

Art. III. Se îndepărtează definitiv din serviciu, fără nicio îndemnizație, pe data imediat următoare publicării prezentei deciziuni în Monitorul Oficial, art. 2, lit. c şi d următorii funcționari din județ şi comună din județul Rădăuți, depinzând de acest departament, care au comis acte de teroare ori alte acte de violență fizică sau morală, fie prin proprie inițiativă, fie pentru executarea misiunilor încredințate şi care, prin activitatea lor şi modul cum şi-au îndeplinit funcțiunea, au luat atitudine antidemocratică:

1) Freier Leon, contabil adj. la Prefectura jud. Rădăuți;

2) Ştefaniuc Toader, sub-şef de birou la Primăria oraşului Siret.

Ministru, (ss) Teohari Georgescu Director general, (ss) Tănăsescu

[D.J.S.A.N., inv. 231, Fond 101, *Prefectura Rădăuți*, dosar 25/1946, filele 69–75.]

BDD-A32554 © 2010 Institutul „Bucovina" al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 18:36:23 UTC)

Declarație

Subsemnatul, Stern Iosif, rabin al Comunității Evreieşti din oraşul Siret, declar următoarele:

Pe la sfârşitul lui septembrie 1941, după ce noi, evreii, ne-am reîntors din evacuare, la Rădăuți, am venit eu şi dl rabin Baruch Kager, sub supravegherea poliției, la Siret, spre a vedea locuințele noastre părăsite în luna iunie 1941, înainte de începerea războiului.

Fiind în preajma sărbătorii evreieşti „Ziua lungă", am vrut să îmi iau cu mine, din beciul locuinței mele, cărți de rugăciuni, lucru ce domnul de la poliție care ne-a supravegheat nu a permis. Atunci, am trimis la dl Cârstiuc Ioan, secretarul Primăriei oraşului Siret, pe dra Buheinder Pepy (de prezent căsătorită la Rădăuți) spre a chema pe sus-numitul, ca acesta să intervină la comisarul de poliție, spre a ne permite a lua cu noi cărțile de rugăciuni, lucru admis, apoi, de comisarul de poliție. Astfel, că am putut ridica cărțile de rugăciuni de la Siret.

Mai declar că dl Cârstiuc Ioan a frecventat atât Şcoala primară, cât şi Liceul de Stat la Siret, a fost profesor la Liceul de Stat din Siret, apoi secretar la Primăria oraşului Siret, astfel că n-a părăsit Siretul timp de peste 30 de ani, în care timp a avut față de toată populația oraşului Siret, fără deosebire de religie, rasă sau stare socială, o purtare corectă, cinstită şi amabilă, fiind totdeauna democrat convins, alături de cei săraci, alături de popor.

Aceasta îmi este declarația pe care o susțin şi semnez propriu.

Siret, la 24 mai 1946.

Rabin, Stern Iosif

Semnată în fața noastră, primar – Abramiuc

[D.J.S.A.N., inv. 231, Fond 101, *Prefectura Rădăuți*, dosar 25/1946, fila 94.]

Declarație

Subsemnatul, Drach Michel, Preşedintele Comunității Evreieşti din oraşul Siret, județul Rădăuți, declar următoarele:

După evacuarea evreilor din oraşul Siret, în luna iunie 1941, toate locuințele şi instituțiile evreieşti au fost răvăşite şi jefuite de către răufăcători. Astfel şi biroul Comunității Evreieşti a fost jefuit, iar cărțile parte înstrăinate, parte aruncate pe jos. Datorită faptului că dl Ioan Cîrstiuc, secretarul Primăriei oraşului Siret şi-a dat seama de valoarea registrelor mitricale de născuți, căsătoriți şi morți, pentru evreii din Siret, care se aflau pe jos, în curtea Comunității şi pe stradă, a strâns aceste cărți (registre) şi le-a păstrat la Primărie, când au fost predate Comunității, după reîntoarcerea evreilor din deportare, din Transnistria, în anul 1944.

BDD-A32554 © 2010 Institutul „Bucovina" al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 18:36:23 UTC)

Astfel că populația evreiască din Siret are azi la dispoziție registrele numai datorită dlui Cârstiuc Ioan, care a salvat din proprie inițiativă aceste registre de stare civilă.

Mai declar că îl cunosc pe dl Ioan Cârstiuc, secretarul Primăriei oraşului Siret, de peste 30 de ani, atât subsemnatul, cât şi toată populația evreiască din oraşul Siret, că numitul n-a făcut nicio politică legionară, cuzistă sau rasială şi a avut față de toată populația oraşului Siret, fără deosebire de religie, rasă sau stare socială, o purtare corectă, cinstită şi amabilă, fiind totdeauna un democrat convins, alături de cei săraci, alăturea de popor.

Aceasta îmi este declarația pe care o susțin şi semnez propriu.

Siret, la 24 mai 1946.

Preşedintele Comunității Evreieşti, Drach Michael

[D.J.S.A.N., inv. 231, Fond 101, *Prefectura Rădăuți*, dosar 25/1946, fila 95.]

Pretura Plăşii Siret
Nr. 48 din 8 ianuarie 1946

Către
Prefectura Județului Rădăuți

La ordinul Dvs. nr. 9 936, din 1 noiembrie 1945, avem onoarea a vă restitui întreaga corespondență, raportându-vă după cum urmează:

Din cercetările făcute de către noi, împreună cu dl Popescu Radu, pretorul plăşii Dărmăneşţti şi cu dl Bizubac Alexandru, şeful Postului de Jandarmi Rogojești, primul ca delegat al Prefecturii Județului Suceava, iar secundul delegatul Legiunii de Jandarmi Rădăuți; în ziua de 25 noiembrie 1945, am putut constata că într-adevăr conacul baron Kapri a fost devastat împreună cu toate dependinţ ele sale de către populația comunei Calafindeşti, județul Rădăuți, cât şi de populația comunei Şerbăuți din județul Suceava.

În ceea ce priveşte acuzațiunea adusă primarului comunei Calafindeşti, Băncescu Ioan, că dumnealui împreună cu 300 de locuitori ar fi devastat conacul baronului Kapri, în zilele de 14 şi 15 septembrie 1945, nu este adevărat. Chestiunea, după informațiile şi declarațiile luate, se prezintă în felul următor:

Fostul administrator al moşiei în cauză, Armbruster Wilhelm, a fost izgonit de către populația comunei Şerbăuți şi Calafindeşti de la conacul baronului Kapri, prin luna mai 1945, aceasta pentru ca cei interesați să poată distruge acel conac nestingheriți. Aşa că la data de 28 mai 1945, fostul administrator al moşiei în cauză a părăsit conacul şi s-a stabilit în comuna Calafindeşti. Când a părăsit conacul a anunțat acest lucru atât la Primăria din Şerbăuți, județul Suceava, cât şi la Primăria comunei Calafindeşti, județul Rădăuți.

BDD-A32554 © 2010 Institutul „Bucovina" al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 18:36:23 UTC)

Primarul comunei Calafindeşti a luat măsuri de pază, însă paza pusă era ineficace, deoarece lumea venea noaptea şi-i alunga pe paznicii de la conac, lucru ce l-a păţit de altfel şi primarul însuşi. La intervenţia verbală a primarului comunei Calafindeşti pe lângă şeful de post Grăniceşti, Casapu, acesta i-a răspuns că nu intră în competenţa dânsului şi, deci, i-a refuzat să le dea concursul de pază. Aceasta după declaraţia ce se anexează, [cea] a primarului Băncescu Ioan.

În concluzie, conacul baron Kapri este complet devastat de populaţia comunelor Calafindeşti, judeţul Rădăuţi şi Şerbăuţi, judeţul Suceava. Vina o poartă atât primarul comunei Şerbăuţi de la acel timp, cât şi primarul comunei Calafindeşti, Băncescu Ioan, precum şi şeful Postului de Jandarmi Grăniceşti, Casapu Ioan, care n-a raportat imediat de distrugerile care se făceau autorităţilor imediat superioare pentru a se lua eventuale măsuri de apărare a acestor bunuri, populaţia comunelor respective fiind pornită întrucâtva împotriva acestui proprietar, a căutat să distrugă totul, nici să nu se mai cunoască unde a fost acest conac.

Anexăm procesul-verbal dresat la 25 noiembrie 1945 şi declaraţiile în cauză luate locuitorilor, toate în original.

De cele mai sus raportate avem onoare a vă ruga să binevoiţi a dispune.

Pretor, Gh. Martinescu

[D.J.S.A.N., inv. 231, Fond 101, *Prefectura Rădăuţi*, dosar 81/1946, fila 46.]

Pretura Plăş ii Siret
Nr. 744 din 8 mai 1946
Confident ial

Notă informativă

La ordinul Dvs. nr. 233/946, Cabinet, avem onoarea a vă raporta că starea de spirit a populaţiei din această plasă în prezent este liniştită. Este adevărat că o parte a populaţiei a refuzat să se prezinte sub diferite pretexte, de a fi chemaţi la concentrări, tocmai în timpul muncilor agricole sau că asemenea date [de identitate, n. n. – M. O.] li s-au [mai] luat în anul 1944 şi, ca atare, au fost ridicaţi mai mulţi cetăţeni din comune de [către] armata sovietică şi duşi la munci în U.R.S.S.

În urma lămuririlor date de organele administrative şi jandarmereşti [!], arătându-li-se rostul acestor verificări de acte, [mulţi] s-au prezentat fără nicio teamă.

Pretor, Gh. Marinescu Secretar, A Frantiuc

[A.N.D.J.Sv, inv. 231, Fond 101, *Prefectura Rădăuţi*, dosar 81/1946, fila 25.]

BDD-A32554 © 2010 Institutul „Bucovina” al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 18:36:23 UTC)

Dare de seamă

Asupra raziei executate în noaptea de 18/19 mai 1946, conform ordinului în rezoluție al Domnului Căpitan Comandant al Legiunii, poziția pe nota informativă nr. 15, din 7 mai 1946, a Postului de Jandarmi Vicovu de Jos.

Organizarea şi efectivul patrulelor au fost conform planului de lucru alăturat.

Misiunea. Toate patrulele au scotocit întreg teritoriul afectat în zonă, viroagele, poienile, grupurile de case izolate, casele părăsite, stânele [şi s-a procedat la] legitimarea tuturor persoanelor întâlnite.

Percheziții domiciliare la toți indivizii suspecți semnalați prin note informative la postul de jandarmi Vicovu de Jos şi la toți indivizii bănuiți a fi în complicitate cu individual Vladimir Macoveiciuc, cu respectarea formelor procedurii penale, art. 208, pct. 2.

Rezultatul raziei: au fost executate percheziții domiciliare specific pentru fiecare patrulă şi s-a făcut pândă la casele suspecților.

A fost arestat de patrula postului de jandarmi Marginea soldatul Cruț Gheorghe ctg. 1943, din comuna Horodnic de Sus, dezertor din Centrul de Exploatare Rădăuți.

Restul patrulelor nu a avut reținere de persoane.

La înapoierea către post, patrula postului de jandarmi Vicovu de Jos a descoperit în marginea pădurii comunei Voitinel mai mulți indivizi care s-a bănuit că au luat contact cu banditul Vladimir Macoveiciuc, dintre care a fost prins individual Savu Onica, din comuna Horodnic de Sus, restul reuşind să dispară în pădure. S-au luat imediat măsuri de urmărirea celorlalți, însă nu au putut fi prinşi, fiind favorizați de desişurile pădurii.

Din cercetările făcute de postul de jandarmi Vicovu de Jos s-a stabilit că indivizii Savu Onica, Prelipcean Ilie şi Prelipceanu Teodor din comuna Horodnic de Jos, care au fost prinşi, şi individul Lavric Gheorghe, din comuna Calafindeşti, care a rămas încă neprins, au luat contact în dimineața zilei cu individul Vladimir Macoveiciuc, pe toloaca Voitinel, în apropierea pădurii Voitinel-Toplița.

Urmează ca indivizii în cauză să fie înaintați Legiunii, spre cele legale.

Comandantul raziei, S. Nimigean

[D.J.S.A.N., inv. 231, Fond 101, *Prefectura Rădăuți*, dosar 81/1946, fila 26.]

Poliția Orașului Rădăuți
Biroul de Siguranță
Problema: reacțiunea

Notă informativă
Nr. 3 133, din 19 august 1946

BDD-A32554 © 2010 Institutul „Bucovina" al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 18:36:23 UTC)

În ziua de 15 august 1946, cu ocazia unei discuții avute cu fostul gardian public Robu Vasile, din comuna Putna, acesta s-a exprimat că guvernul dr. Petru Groza va guverna cel mult încă trei săptămâni, întrucât englezii i-au dat guvernului ultimatum ca în acest interval de timp să demisioneze şi că, în caz de refuz, România are să fie ocupată milităreşte.

În acest scop trupele engleze ar fi gata pregătite în Grecia iar comuniştii lui Groza vor intra din nou în închisoare, locul lor vechi şi obişnuit.

Inf. nr. 37.

Comunicat: Prefectura Județului Rădăuți

Legiunea de Jandarmi

[D.J.S.A.N., inv. 231, Fond 101, *Prefectura Rădăuți*, dosar 81/1946, fila 35.]

Poliția Oraşului Rădăuți
Biroul de Siguranță
Nr. 743, din 27 august 1946

Către
Prefectura Județului Rădăuți

Avem onoarea a vă raporta că, în ziua de 27 august 1946, locuitorul Florescu Constantin, a lui Simion şi Porfira, în etate de 64 de ani, originar din comuna Horodnic de Sus, județul Rădăuți, aflându-se în piața oraşului Rădăuți, a răspândit ştiri alarmiste, prin aceea că s-a exprimat față de comercianții Breier Mordce şi Wagner Leib că soldații sovietici au trecut frontiera pe teritoriul din regiunea (!) Vicovu de Sus, [în] acest județ, atacând o stână, de unde au luat 150 de oi şi întreaga cantitate de brânză aflată la stână.

Întrucât zvonul răspândit de către acest cetățean nu corespunde adevărului, fiind verificat de noi prin Legiunea de Jandarmi şi Postul de Jandarmi Vicov de Sus, s-a dresat cuvenitele acte de dare în judecată pentru ştiri alarmiste, iar dosarul cu individul în cauză a fost înaintat Legiunii de Jandarmi Rădăuți pentru continuarea cercetărilor şi a se stabili locul din care pornesc aceste ştiri.

Totodată raportăm că în ziua de 27 august a. c. a fost reținut pentru cercetări, la această poliție, numitul Costineanu Teodor, în etate de 37 de ani, de profesie şofer, originar din comuna Iordăneşti-Storojineț şi domiciliat în comuna Vad-Şercaia, jud. Făgăraş, pentru faptul că în ziua de 26 august 1946 s-ar fi exprimat față de evreul Geltner Rubin, din Bucureşti, că a fost şi este legionar.

Pentru aceleaşi cercetări a fost reținut şi Geltner Rubin, întrucât se bănuieşte că acesta a făcut denunț contra lui Costineanu din răzbunare personală, fiindcă în seara de 25 august a. c. individul Geltner a furat din buzunarul lui Costineanu

BDD-A32554 © 2010 Institutul „Bucovina” al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 18:36:23 UTC)

Teodor suma de 300 000 de lei, pentru care fapt a fost cercetat de această poliție şi deferit justiției.

Şeful Poliției, D. Condurache Şeful Biroului de Siguranță, Gh. Popadiuc

[D.J.S.A.N., inv. 231, Fond 101, *Prefectura Rădăuți*, dosar 81/1946, fila 36.]

Notă informativă
Nr. 3 767, din 26 septembrie 1946

Suntem informaţi că pentru ziua de vineri, 4 octombrie 1946, Partidul Național Țărănesc (Maniu) din oraşul Rădăuți a proiectat o mare manifestație politică în acest oraş, la care vor participa circa 200 de călăreți şi alt numeros public.

Tot la această manifestație se aşteaptă să ia parte Ion Mihalache din Bucureşti. În acest scop Chirilă Pantelimon, şeful organizației județene a şi plecat, în ziua de 22 septembrie a. c., la Bucureşti, pentru a lua contact cu centrul organizației.

Comunicat: Inspectoratului Regional Poliție Buc[ureşti]
Prefectura Județului Rădăuți
Legiunea de Jandarmi Rădăuți
Comitetul Politic Siret

[D.J.S.A.N., inv. 231, Fond 101, *Prefectura Rădăuți*, dosar 81/1946, fila 41.]

Notă informativă
Nr. 90, din 9 octombrie1946

Constatăm că cea mai mare parte din populația comunei Vicovu de Sus nu cunosc (sic!) semnul în alegeri al B.P.D., astfel ei spun că semnul „Soarele" este semnul Partidului Comunist, iar ei ar vota liberalii D-lui Ministru Tătărescu, dar nu ştiu ce semn va avea la alegeri.

Propunem:

A se interveni ca membrii B.P.D., cu ocazia diferitelor cuvântări ținute la populație, să le explice care partide intră în B.P.D.

Informația sigură.

(ss) indescifrabil

[D.J.S.A.N., inv. 231, Fond 101, *Prefectura Rădăuți*, dosar 81/1946, fila 44.]

Legiunea de Jandarmi Rădăuți
Comuna Bădeuți

Notă informativă

BDD-A32554 © 2010 Institutul „Bucovina" al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 18:36:23 UTC)

Nr. 126, din 6 decembrie 1946

Avem onoarea a vă informa cum că, în urma măsurilor luate de Guvern, prin care se interzice populației de a călători cu trenul în interiorul țării şi de a aduce cereale pe cont propriu, pe acest motiv multă populație este foarte nemulțumită. Ba, unii locuitori sunt chiar agitați pe acest motiv, ei murmură şi zic nu numai că nu li se aduc cereale în comună, dar sunt şi împiedicați de a cumpăra singuri, de unde pot, cereale pentru hrana familiei.

Tot prin comună mai circulă zvonul cum că, până la 15 martie 1947, vor fi noi alegeri, deoarece alegerile care au fost nu au fost libere. Pe acest motiv, reacționarii care încă mai au semne reacționare – maniste şi brătieniste – pe garduri şi pe casele lor, rămase de la alegeri, nici azi nu vor să le şteargă, încrezându-se că vor fi noi alegeri, cu toate că le-am pus în vedere, în nenumărate rânduri, ca să dispară orice semn reacționar, de oriunde ar fi el. De exemplu, Gheorghe Ş erban şi cârciumarul Ion Daniliuc, din Milişăuți, nu vor să şteargă semnele reacționare de pe gardurile lor.

Am luat măsuri contra celor ce nu vor să respecte.

Informație sigură.

Agent informator X.

[D.J.S.A.N., inv. 231, Fond 101, *Prefectura Rădăuți*, dosar 81/1946, fila 52.]

BDD-A32554 © 2010 Institutul „Bucovina" al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 18:36:23 UTC)